

1. « ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΔΥΟ ΓΙΑ ΤΟ ΤΑΝΓΚΟ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 27/05/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 27/05/2024

Σελίδα: 12

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π. Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

«Χρειάζονται δύο για το τανγκό...»

Στα καλά καθούμενα προστέθηκε ένα νέο θέμα στα τόσα της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης: θαλάσσια πάρκα. Και προστέθηκε, γιατί ο χρονισμός ορισμένων πρωτοβουλιών δεν είναι και ο πλέον εύστοχος. Τελευταίο παράδειγμα. Εάν ο πρόεδρος Ερντογάν δηλώνει ότι «μπορούμε να λύσουμε όλα τα προβλήματα με κατανόηση» και ότι «δεν απέχουμε από το έδαφος του συμβιβασμού σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος» και την επομένη η επίσημη Ελλάδα διακηρύσσει ως οιοσδήποτε απάντηση ότι «η Τουρκία αντιπροσωπεύει υπαρξιακή απειλή», είναι προφανές ότι δεν μπορούμε να πάμε πολύ μακριά. Είναι η πρώτη φορά τελευταία που ο Ερντογάν μιλά για συμβιβασμό χωρίς να είναι σαφές ακριβώς τι εννοεί. Αλλά εάν εννοεί ότι εγκαταλείπει τη σκληρή, άκαμπτη θέση του, τότε έχουμε μια νέα προσέγγιση από πλευράς του. Αλλά χρειάζονται δύο για το τανγκό. Διαφορετικά η Τουρκία θα κάνει αυτό που συνηθίζει: θα προσθέτει θέματα στην ατζέντα. Από το ένα θέμα, την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας, το 1973, έχουμε φθάσει σήμερα – 50 χρόνια μετά – στα περίπου δέκα με κεντρικές προσθήκες:

Πρώτον, μετά την υπογραφή της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS – 1982) και την έμφαση που η Ελλάδα απέδωσε στο μονομερές δικαίωμα επέκτασης χωρικών υδάτων στα 12 ν.μ. (άρθ. 3), το θέμα αυτό αναδεικνύεται και παραμένει το κεντρικό της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης (και κλειδί οποιασδήποτε διευθέτησης). Και μολονότι στις διερευνητικές συνομιλίες 2002 - 2004 η Τουρκία αποδέχτηκε διαφοροποιημένη επέκταση, από το 2020 και μετά σκληραίνει τη στάση της μη αποδεκτή απολύτως καμία επέκταση (ούτε ένα μίλι) στο Αιγαίο. Το 1995 μάλιστα, μετά την επικύρωση από την Ελλάδα της Σύμβασης, προχώρησε στη διακήρυξη του διαβόητου casus belli (Ιούνιος 1995) πράξη καθ' όλα έκνομη. Η οποία εξακολουθεί να ισχύει και έχει επεκταθεί για να καλύπτει και την περιοχή νοτίως της Κρήτης.

Δεύτερον, τον Ιανουάριο 1996, εν μέσω της κρίσης των Ιμίων, με ρηματική διακοίνωση έθεσε για πρώτη φορά επίσημα το θέμα των «γκρίζων ζωνών» – αδιευκρίνιστο καθεστώς κυριαρχίας νησιών, νησιδίων, βράχων στο Αιγαίο.

Τρίτον, τον Οκτώβριο 2018 ο υπουργός Άμυνας της Τουρκίας Χουλουσί Ακάρ παρουσίασε για πρώτη φορά τον χάρτη της «Γαλάζιας Πατρίδας» (Mavi Vatan) που καθίσταται το επίσημο τουρκικό δόγμα για τις διεκδικήσεις της στο Αιγαίο, στη Μεσόγειο, κ.λπ.

Τέταρτον, τον Νοέμβριο 2019 Τουρκία και Λιβύη προχώρησαν στην υπογραφή του (έκνομου) μνημονίου οριοθέτησης θαλάσσιων ζωνών. Είχαν προηγηθεί συζητήσεις στην Ελλάδα για την ανακήρυξη ΑΟΖ και ενοποίησης ΑΟΖ Ελλάδας - Κύπρου.

Πέμπτον, από το 1920 και μετά η Τουρκία με επιστολές στον γ.γ. του ΟΗΕ διατυπώνει τη διασύνδεση μεταξύ της ελληνικής κυριαρχίας των νησιών Ανατολικού Αιγαίου και αποστρατιωτικοποίησής τους ως προϋπόθεση. Πρόκειται για εντελώς έωλη διασύνδεση που δεν προβλέπεται βέβαια από καμία Συνθήκη. Από τη μελέτη των παραπάνω προκύπτουν τρία κεντρικά θεωρήματα:

- Πρώτον, όσο η Ελλάδα μεταθέτει τη λύση των προβλημάτων στο μέλλον, τόσο η Τουρκία διευρύνει την agenda (εις βάρος μας).
- Δεύτερον, όσο τα προβλήματα παραμένουν άλυτα, τόσο σκληραίνει η επίλυσή τους.
- Τρίτον, η θετική ατζέντα (χρήσιμη και αναγκαία) δεν εξασφαλίζει διάρκεια συνεργατικών σχέσεων χωρίς επίλυση των μεγάλων προβλημάτων.

Αλλά εάν ο πρόεδρος Ερντογάν ανοίγει τώρα ένα παράθυρο για επίλυση στη βάση της κατανόησης, συμβιβασμών και διεθνούς δικαίου, ως το αξιοποιήσουμε χωρίς αφελείς προσδοκίες αλλά και χωρίς άκαιρες απορριψείς.

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος ΥΠΕΞ, μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ